

Aika: 30.1.2025 klo 9.30
Paikka: Teams
Paikalla: Auvinen Toni, Riistanhoitoyhdistys Pielavesi
Pelkonen Arto, Riistanhoitoyhdistys Pielavesi
Pelkonen Tuomas, Suomen Metsästäjäliitto
Paananen Esko, Suomen ampumaurheiluliitto
Hirsimäki Olli, Pohjois-Savon ELY
Järvinen Jussi-Pekka, Pohjois-Savon ELY
Kajanus Veera, Iisalmen kaupunki, ympäristönsuojelutarkastaja

Pielaveden kivääriradan taustapenkan puhdistaminen

Pielaveden riistanhoitoyhdistyksen ampumarata sijaitsee kiinteistöllä Niskala 595-422-5-70 osoitteessa Maaningantie 93, Pielavesi. Pielaveden ja Keiteleen kuntien yhteisen ympäristölautakunnan 13.3.2008 myöntämän ympäristölupapäätöksen mukaan kiväärirata tulee puhdistaa sinne kertyneistä luotijätteistä:

” **13.4.8. Luotijätteiden keräyssuunnitelma** Toiminnanharjoittajan on esitettävä lupaviranomaiselle vuoden 2009 loppuun mennessä suunnitelma, josta selviää, miten aiotaan hirvi-/luodikkorata puhdistaa sinne kertyneistä luotijätteistä ja minkälaisilla luotien keräysjärjestelmillä (luotiloukuilla) rata varustetaan. **Perustelu:** Lupamääräyksen tarkoituksena on selvittää hirvi-/luodikkoradan luotien leviämisalueen puhdistustarve, -keinot ja -aikataulu sekä saada aikaiseksi hallittu luotijätteiden keräysjärjestelmä.”

Määräaikaistarkastuksella 29.6.2022 todettiin, ettei kiväärirataa ole puhdistettu määräyksen mukaisesti vielä luotijätteistä. Luotiloukkuna toimi taustapenkassa olevat autonrenkaat. Tarkastuksen perusteella annettiin määräys ”Radalta tulee ottaa lupamääräyksen 13.4.3 mukaiset maaperänäytteet ja alueelle asennetuista pohjavesiputkista pohjavesinäytteet 30.9.2023 mennessä ja liittää raporttiin asiantuntijan lausunto näytteiden tuloksista ja mahdollisesta alueen puhdistustarpeesta sekä toiminnanharjoittajan suunnitelma jatkotoimenpiteistä aikatauluineen sekä kivääriradan että haulikkoratojen osalta ja toimittaa raportti ympäristövalvontaan 1.2.2024

mennessä (määräys 13.4.8. luotijätteen keräyssuunnitelma).” Lisäksi määrättiin siivoamaan silppuuntuneet autonrenkaat penkasta ja korvaamaan ne uusilla tai suojaamaan maaperä muulla tavalla.

Pielaveden riistanhoitoyhdistys laati Haitta-aineiden hallinnan tarvearviointi ja toiminnan riskin-
arviointi -raportin 22.1.2024. Maaperätutkimusten tuloksista ja jatkosuunnitelmasta pyydettiin
lausunto 3.5.2024 Pohjois-Savon ympäristökeskukselta. ELY:N 3.7.2024 antamassa lausunnossa
todetaan: ”ELY-keskuksen näkemyksen mukaan taustavallin puhdistamiseksi soveltuisi penkan
luotien osumasyytyttä vastaava hiekan seulonta, jolla voitaisiin poistaa kuormitusta aiheuttava
luotimateriaali pois taustapenkasta.”

Taustapenkan seulonnan toteuttamisen suunnittelemiseksi pidettiin aloituspalaveri 30.1.2025
toiminnanharjoittajan, kunnan ympäristönsuojelun ja Pohjois-Savon ELY -keskuksen kanssa.

Aloituspalaveri

Palaverissa keskusteltiin vaihtoehtoista asian kanssa etenemiseksi ja seulonnan tekemisestä.
Vaihtoehtona on seuloa vuoden 2025 aikana taustapenkka, jolloin noudatetaan lupamääräystä
13.4.8. Vaihtoehtona on, että haitta-aineiden kulkeutumista selvitetään lisää pintavesinäytteillä
ja suunnitellaan tulosten perusteella, tarvitaanko haitta-aineiden hallintatoimia ja minkälaisia,
esimerkiksi rakennettavalla katoksella tai taustavallin peittämisellä (kumimattorakenteella). Kat-
taminen estäisi veden pääsyn ja sitä myöten haitta-aineiden liukenemisen. Tämä vaatisi kuiten-
kin lupamääräyksen muutoshakemusta, jos asiassa halutaan edetä nykyisistä lupamääräyksistä
poikkeavasti.

Pohjois-Savon ELY -keskuksen ohjeistuksen mukaisesti seulonta voidaan suorittaa noin 0,5–0,8
metrin syvyydeltä. Taustamateriaalin tulisi olla hienoa hiekkaa, jossa luodit pysyvät aika ehjänä,
jolloin ne saadaan poistettua seulan läpi ja samalla voidaan poistaa penkassa olevia kiviä. Seu-
lonta suoritetaan traktorin tai kaivurin kauhalla pala kerrallaan maata seulan läpi laittaen. Lo-
puksi seulonnan syvyyden merkiksi laitetaan suodatinkangas ja hienohiekka palautetaan penk-
kaan. Seulonta voidaan tehdä seuran talkootyönä. Tällä saataisiin runsaasti luoteja poistettua
maaperästä. Haitta-aineiden kulkeutumisen estäminen, kuten katoksen tekeminen on suositel-
tavaa seulonnan jälkeen. Taustapenkan hienolla hiekalla ja kivien poistamisella saadaan luotien
sirrpaloituminen mahdollisimman vähäiseksi. Poistaminen tärkeää, sen jälkeen

jatkotoimenpiteet, miten kuormitusta vähennetään, ei niin että jätetään nykyinen kuormitus. Seulonta voidaan suorittaa esim. 10 vuoden välein.

Toiminnanharjoittaja keskustelee seuran kokouksessa vaihtoehtoista, joko aletaan suunnittelemaan nykyisen ympäristöluvan mukaista penkan puhdistusta eli seulontaa tai haetaan muutosta lupamääräykseen.

Ampumaradan nykyinen ympäristölupa on haettu 15 000 haulikon laukaukselle ja 5000 kiväärin laukaukselle, yhteensä 20 000 laukausta. Määräaikaistarkastuksella 2022 on todettu, että 2021 haulikolla on ammuttu 7000 laukausta ja kiväärillä 10 000 laukausta, yhteensä 17 000 kpl. Tällöin on todettu, että koska kokonaismäärä ei ylitä luvassa haettua ja kun nykyisen luvan lupamääräykset täytetään, ei luvan muutosta vaadita. Vuosiraportissa 2023 kokonaislaukausmäärä oli 23 366 laukkausta ja 2024 vuonna 24 009 laukausta. Toiminnan muutokselle tulee hakea ympäristönsuojelulain (527/2014) 29 § mukainen ympäristöluvan muutos toiminnan olennaisesta muuttamisesta, jos ampumamäärät ylittyvät luvan mukaisesta merkittävästi. Laukausmäärien seurantaa jatketaan ja mahdollista luvan muutoksen tarvetta toiminnan laajentumisen takia arvioidaan myöhemmin erikseen.

Asia saatetaan tiedoksi Ylä-Savon ympäristölautakunnalle.

Veera Kajanus
Ympäristönsuojelutarkastaja
veera.kajanus@iisalmi.fi
puh. 040 568 2619